

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІХ
ПРОГРАМАХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ:
ВІД КОНЦЕПЦІЇ ДО ПРАКТИКИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТУ**

(26–27 листопада 2025 року)

Харків 2025

Редакційна колегія:

Соломніков І. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,

Семенцова О. В., Дудін О. А.,

Куценко М. Ю., Змій С. О., Рукавішников П. В., Харламова О. М.

духу, лідерства і взаємопідтримки; організація студентських турнірів як платформи для інтеграції та партнерства).

Очікувані результати та ефективність процесу:

- підвищення рівня фізичної активності здобувачів;
- зростання інтересу до командних видів спорту;
- розвиток soft skills (комунікація, робота в команді, лідерство);
- зміцнення партнерських зв'язків між факультетами і студентськими організаціями [1].

Реалізація цілей сталого розвитку в освітніх програмах УкрДУЗТ через фізичне виховання, зокрема баскетбол, забезпечує не лише покращення здоров'я здобувачів, а й сприяє формуванню соціальної відповідальності, інклюзивності та екологічної свідомості. Такий підхід дає змогу перейти від концепції сталого розвитку до її практичного втілення у студентському середовищі.

1. Сапегіна І. О., Гринько В. М. Фізичне виховання для здобувачів вищої освіти залізничних спеціальностей за принципом природовідповідності: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 67 с.

*Старший викладач кафедри фізичного
виховання та спорту О. Р. Лучко*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ВПЛИВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ (ХУДОЖНЯ ГІМНАСТИКА) НА РОЗВИТОК СВІДОМОГО ГРОМАДЯНИНА ЧЕРЕЗ РЕАЛІЗАЦІЮ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Реалізація Цілей сталого розвитку (ЦСР) в освітніх програмах Українського державного університету залізничного транспорту (УкрДУЗТ) у контексті фізичного виховання на прикладі художньої гімнастики є важливим аспектом інтеграції глобальних принципів сталого розвитку в навчальний процес.

Концептуальна основа УкрДУЗТ, як спеціалізованого закладу вищої освіти, має потенціал інтегрувати ЦСР у свої освітні програми, зокрема через дисципліну фізичного виховання (художня гімнастика). Римське комюніке 2020 року підкреслює головну роль вищої освіти в досягненні ЦСР, закликаючи університети готувати здобувачів до «зеленої» діяльності та сталого розвитку незалежно від їхньої спеціалізації. УкрДУЗТ може використовувати цей підхід, адаптуючи програми фізичного виховання для цих потреб.

Практична реалізація інтеграції ЦСР у навчальну програму з фізичного виховання. Курс може включати модулі про здоровий спосіб життя, екологічно стійкі практики, наприклад використання енергоефективного спортивного обладнання та вплив фізичної активності на ментальне здоров'я.

Програма художньої гімнастики акцентує на інклюзивності, залучаючи здобувачів різного рівня підготовки та соціального походження, що відповідає Цілі № 10 «Скорочення нерівності». Наприклад, заняття можуть включати проекти зі створення доступних тренувальних програм для громад із обмеженими ресурсами.

У методах викладання тренери-викладачі можуть застосовувати інтерактивність, як проєктно-орієнтоване навчання, де здобувачі розробляють ініціативи, пов'язані з ЦСР. Наприклад, створення кампаній із популяризації фізичної активності серед молоді або організація майстер-класів із художньої гімнастики для місцевих громад.

Здобувачі УкрДУЗТ можуть брати участь у проєктах, спрямованих на популяризацію ЦСР. Наприклад, організація благодійних спортивних заходів для збору коштів на соціальні ініціативи (Ціль № 1 «Подолання бідності»). Створення студентських наукових гуртків, які досліджують вплив фізичної активності на сталий розвиток або розробляють інноваційні підходи для тренувань із художньої гімнастики з використанням екологічних матеріалів [1].

Виклики. Недостатнє фінансування для впровадження ЦСР у навчальні програми. Обмежена обізнаність викладачів і здобувачів про ЦСР і їхній зв'язок із фізичним вихованням. Специфіка технічного спрямування УкрДУЗТ,

яка може ускладнювати інтеграцію гуманітарних і соціальних аспектів сталого розвитку.

Рекомендації. Проведення тренінгів для викладачів із питань інтеграції ЦСР у навчальний процес. Розроблення пілотних проєктів, які поєднують фізичне виховання та ЦСР. Залучення партнерів, таких як спортивні федерації чи екологічні організації, для підтримки ініціатив.

УкрДУЗТ має значний потенціал для реалізації ЦСР у програмах фізичного виховання та художньої гімнастики через інтеграцію відповідних принципів у навчальний процес, практичні ініціативи та міжнародну співпрацю. Це сприятиме не лише підготовці фахівців у галузі залізничного транспорту, але і формуванню свідомих громадян, які сприяють сталому розвитку суспільства.

1. Глобальні цілі сталого розвитку. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/>.

2. programs. Its dynamics and prediction / V. Grinko, T. Shepelenko, V. Kudelko, A. Shaposhnyk and other. *Fourrages Journal*. Vol. 256. Is. 11. P. 2–15. URL: <https://doi.org/10.59671/ubMzo>.